

בס"ד

רבנו נחמן מברסלב

פירושים

על

פרשת השבוע

פְּתַח־כַּחַח כְּלֶךְ

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן

(במדבר יג, ב')

פרוש: שבאו ישראל לפני משה ואמר: נשלחה אנשים לפנינו, כמו שפרש רש"י שם. ועלידי שרצו לשלח שלוחים לתור את הארץ עלידי זה פגמו בארץ ישראל, כי עקר הפגם היה עלידי השלוחים שהם המרגלים, כי השליח הוא בחינת טבע שהיא בחינת מלאך (כמבואר בפנים), כי ארץ ישראל למעלה מהטבע לגמרי, כי שם השגחתו יתברך תמיד, כמו שכתוב: "תמיד עיני ה' אלקיך בה וכו'". וכשרצו לשלח מרגלים פגמו בהשגחה ורצו להתנהג בדרך הטבע לשלח מרגלים לראות אם יוכלו לכבוש על-פי דרך הטבע ולא האמינו שעלידי השגחתו יתברך שנמשכת ביותר בארץ ישראל ויכלו לעלות אפלו לשמים. ומחמת שפגמו בהשגחה על-בן היה עקר הפגם עלידי השלוחים דיקא, שהם המרגלים, כי השליח הוא בבחינת מט"ט, בחינת הטבע, שמשם אחיזת עין הדעת טוב ורע, שהוא בחינת הבחירה פידוע. כי עקר פח הבחירה הוא עלידי הטבע. כי אם לא היה העולם מתנהג כי אם בהשגחה לבד תמיד לא היה בחירה כלל רק עקר הבחירה הוא עלידי שרואין שיש דרך הטבע בעולם, וצריכין להיות ציר נאמן לשולחיו להחזיר השליחות למרא קמא שיהיה נכלל השליח בהמשלה, שזהו בחינת כלליות הטבע בהשגחה אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו עקר התכלית. והמרגלים פגמו בהשליחות ולא היו צירים נאמנים לשולחם והוציאו דבת הארץ רעה ואמרו שקר על ארץ ישראל ושקר הוא עקר פגם ההשגחה, כי דבר שקרים לא יבון לנגד עיניו... (לקוטי הלכות – הלכות שלוחין ג')

דעת, דאיתא בגמרא (ברכות לג): כל מי שיש בו דעת, כאלו נבנה בית המקדש בימיו; שבית המקדש נתן בין שתי אותיות, ודעת נתן בין שתי אותיות, כי עלידי תורה ותפלה אי אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שהם רחוקים מן האמת, כדאיתא בתלמי המלך (מגילה ט), כשהושיב שבעים ושנים זקנים לכתב לו ספר תורה, וכתבו כלם: אלקים ברא בראשית וכו'. כי הוא רחוק מן האמת, והצרכו להפך את הצרופים; כך הצדיק, שרוצה לקשר את המון עם הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם שיחת חלין ולהלביש בהם התורה, רק שהוא מדבר בצרופים, ונקרא פסלת ארץ ישראל, כי אף שהם פסלת ארץ, אף על-פי-כן יש בהם תורה, שהיא בחינות ישראל: וזה פרוש הפסוק: עלו – הינו שאתם המון עם עולים. זה בנגב – זה הוא בחינת הצדיק, כמו שכתוב (קהלת יב): כי זה כל האדם, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת ל), שכל העולם לא נברא אלא לצות לזה; הינו הצדיק הוא בנגב, הינו פסלת ארץ ישראל, הינו שיחת חלין, ועלידי זה יכול לקשר אתכם ועליתם את החר – הינו הדעת הנ"ל. ועוד, כי לפעמים הצדיק נופל ממדרגתו, וכשבא אחד מן המון עם ומדבר עמו דברים של הבלי העולם, והצדיק נהנה ממנו, אז הוא מתיידי להצדיק והצדיק בא למדרגתו, ואחר-כך יכול הצדיק להעלותם לבחינת הדעת. וזהו עלו זה – הינו, כשהצדיק צריך לעלות למדרגתו, צריך אתה להיות בנגב, הינו לדבר עמו שיחת חלין, כדי להחיותו, ועלידי זה: ועליתם את החר – שיוכל אז הצדיק לקשר אתכם לבחינת דעת, הנקרא הר, כנ"ל. (לקוטי מוהר"ן א' – סימן פ"א)

והימים ימי בפורי ענבים

(במדבר יג, כ)

צריכין לזהר מאד משתיית היין בפרט בימי החל, כי רב העולם אינם זוכים ליין המשמח, ואז אדרבא לא זכה משממו. וגם מתגברין עלידי זה רתיחת הדמים ביותר, בבחינת אל תרא יין כי יתאדם, שזה בחינת התגברות קלפת עמלק שאחיותו מהדמים שבחלל השמאל שבלב, והוא בבחינת עכירת הדמים בחינת עצבות, שמשם התגברות כל התאוות בפרט תאוות משגל.

ועל-כן כל פגם המרגלים היה עלידי פגם הענבים שהוא פגם היין שבוה פגם אדם הראשון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה יט, ה): סחטה ענבים ונתנה לו. וכן נח נכשל בזה ביציאתו מן התבה, שזהו בחינת מה שהמרגלים רבם נטלו

עלו זה בנגב ועליתם את החר

(במדבר יג, יז)

ופרש רש"י: פסלת ארץ ישראל.

הכלל הוא, שהדבורים של צדיק, שמדבר בתורה או בתפלה, נקרא ארץ ישראל, כי ארץ היא בחינת נפש, כמו שכתוב (תהלים קמג): נפשי בארץ וכו'; ונפש הוא בחינת דבור, כמו שכתוב (שיר-השירים ה): נפשי יצאה בדבורו; וכשהצדיק מדבר בתורה או בתפלה, נקרא ארץ ישראל, והדבורים שהוא מדבר עם המון עם בשיחת חלין, הוא נקרא פסלת ארץ ישראל. ולמה מדבר שיחת חלין כדי לקשר את המון עם אל הדעת, שהוא בחינת הר, דאיתא בגמרא: אין הר (צ"ל לבנון, ע' גיטין נו, וע' ילקוט פ' ואתחנן בשם ילמדנו) אלא בית המקדש, שנאמר: החר הטוב הזה והלבנון; ובית המקדש הוא בחינת

נמשך מפגם המרגלים שהוא פגם ארץ-ישראל. ואז הוא על-פי-רוב תמיד בעל-חוב גדול, וטרוד בכל עת בזמני הפרעון שלו. ומחמת זה המשקע בתאות ממון, שהוא עבודה זרה ממש, נקרא 'פרעה' (עין פנים), וכל זה מחמת שנדמה לו שהעבודה זרה הזאת של תאות ממון, שממנה נמשך כל המרדות והיגיעות שלו, על-ידי-זה באה לו השפעה והעשירות שלו. ובאמת הוא להפך, כי כל השפעה והעשירות נמשך רק מהשם יתברך, והרע של תאות ממון הוא בולע את כל העשירות שלו עד אשר לא נודע כי באו אל קרבנה, כי כל מה שיש לו יותר, חסר לו יותר, ועל-ידי-זה הוא מלא דאגות יותר, כאלו הוא עני ממש. ועל-פי-רוב הרע של תאות ממון היא עוקרת ומכלה את העשירות שלו גם בנשמיית, כנראה בחוש. ואין צורך להאריך. וכל זה אי אפשר לתקן אלא על-ידי הצדיק-האמת, שממנו משייכין שפע בפולה, שעל ידי זה נתתקן תאות ממון. (לקוטי הלכות – הלכות ברכת המזון ד', אותיות י"ז י"ט, לפי אוצר היראה – ממון ופרנסה, אות י"ד)

ויבא עד חברון

(במדבר יג, כב)

בשרוצים לבוא לארץ-ישראל, ששם עקר בלליות כל הקדשות, אזי מתגברים ומשתטחים המניעות והעובדים הנמשכים מבגדים הצואים, שאי אפשר להכניעם כי-אם בכת התורה והצדיקים, והעקר בכת קברי הצדיקים שפבר נסתלקו ובאו למנוחתם. ועל-כן כשראה כלב שמתגברים מאד עצת המרגלים שרוצים לפגם בקדשת ארץ-ישראל, הלך ונשתטח על קברי אבות. ועל-כן גם בתחלת גאלת מצרים שהיתה בשביל לבוא לארץ-ישראל פתיב: "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", בחינת קבר הצדיק (לקוטי הלכות – הלכות בציעת הפת ה', אות מ"ז לפי אוצר היראה – ארץ ישראל, אות י"א)

וגם זבת חלב ודבש

(במדבר יג, כז)

וזה בחינת פגם המרגלים שפגמו בארץ-ישראל. כי עקר הרצון זוכין על-ידי ארץ-ישראל, כי שם בארץ-ישראל עקר הארת הרצון וההשתוקקות והפסופין לה' יתברך בבחינת (תהלים פה, ב): רצית ה' ארצה. וכן אמרו רבותינו ז"ל שנקראת ארץ על שם הרצון כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פי"ג, יב. וראה שם פ"ה, ח): למה נקרא שמה ארץ שהיא מרצה את פרותיה. ועל-כן נתברכו כמה שבטים שארצם מלאה רצון, כמו שכתוב (דברים לג, כג): נפתלי שבע רצון וכו'. וכתוב (שם פסוק טז):

אשכול ענבים וכו', וכתוב (במדבר יג): והימים ימי בכורי ענבים, כי כל מכשול חטאם היה על-ידי בחינת ענבים שעושים מהם יין, שעל-ידי זה נתעו בדעתם ואמרו שאי אפשר לכבש ארץ-ישראל, כי עקר מעותם היה על-ידי קלפת עמלק, כי היה להם דעת גדול וראו שעמלק הוא קלפה חזקה מאד מאד ולא התנברו לבטל דעתם נגד משה רבנו שאף-על-פי-כן יש לו כח להכניעו ולעקרו, ועל-כן הפחידו את ישראל על-ידי עמלק דיקא, כמו שכתוב (שם): עמלק ישב בארץ הנגב, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדבר רבה פרשה טז, יח). ועל-כן נכשלו על-ידי אשכול ענבים דיקא, כי שם בענבים בחינת יין גאחו ביותר קלפת עמלק, וזהו בחינת (דברים לב) ענבימו ענבי ריש אשכולות מרורות וכו', שזחו בחינת תגברת הדמים.

והושע נצול מעצת מרגלים בכחו של משה, כי הושע מכניע ומכרית קלפת עמלק, ועל-כן לא נכשל על-ידי הענבים הנ"ל של המרגלים שפגמו בארץ-ישראל, אדרבא זכה להכניס את כל ישראל לארץ-ישראל. ועל-כן בפורים שאז הוא עקר פרינות ורעו של עמלק, על-כן אז הוא מצוה גדולה להשתבר ביין, כי אז מכניעין עמלק על-ידי היין דיקא שזוכין לשמחה על-ידו, כי עקר הכניעתו על-ידי שמחה. (הלכות שבת – הלכה ז', אות ס"ח לפי אוצר היראה – שכרות, אות ג')

ויתרו את הארץ

(במדבר יג, כא)

בשפוגמין בכבוד הצדיק, על-ידי-זה פוגמין בקדשת ארץ-ישראל, שכל קדשתה נמשכת מהצדיק. ועל-ידי-זה הוא בבחינת פגם המרגלים, ועל-ידי-זה הוא נופל לתאות ממון ובכל פעם חסר לו יותר, ונוסע תמיד למרחקים, ומספן את עצמו בסכנת דרכים, ומשוטט ומרגל את הארץ בשביל להרבות ממונו, כאלו חס ושלום אין השם יתברך יכול לתן לו ברכת העשירות כשישב בביתו, שזה בעצמו גם-כן בחינת פגם המרגלים, שלא האמינו בה' יתברך שיתן להם ארץ-ישראל שהיא מקור הברכות בלא דרך הטבע כלל. ואמרו שרוצים דוקא לרגל את הארץ לכבש ארץ-ישראל מקור הברכה על-פי דרך הטבע כמו שאר העכו"ם ששולחין מרגלים למקומות שרוצין לכבשן. אבל באמת אנו צריכים להאמין בה' שיכבש לנו ארץ-ישראל בלא מרגלים כלל. וכמו כן אלו המשקעים בתאות ממון ומסכנים עצמן בסכנת דרכים ונוסעים למרחקים ומשוטטים ומרגלים את הארץ, כאלו חס ושלום אין ה' יתברך יכול לתן להם ברכת עשירותם בביתם. נמצא שהמשקעים בממון נקראים מרגלים, כי באמת עקר פגם תאות ממון

הגדולות דיקא כנ"ל, על-ידי זה יכולין לדלג על כלם ולבוא לארץ-ישראל.

והמרגלים פגמו בזה, כי אמרו שחם ושלום המניעות חזקים מהרצון, ועל-כן אמרו תחלה שבה ארץ-ישראל "וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה" ואחר כך סימו בהמניעות העצומים לבוא לשם, כמו שכתוב (במדבר יג, כח כט): אפס כי עז העם והערים בצורות גדולות מאד וכו' עמלק יושב בארץ הנגב וכו', הינו כי אמרו דבר והפוכו, כי מה שאמרו 'וזה פריה' זה מורה על גדל הארת הרצון שמאיר שם, כי בכל הפרות ובכל התאוות של זה העולם מלפשים אהבות עליונות ורצונות יקרים דקדשה רק שצריכים להעלותם כידוע, ועל-כן פרות ארץ-ישראל שהם מבחרים וגדולים ונפלאים כל כך זה מורה על גדל הארת הרצון שיש שם. ועל-כן שבתה התורה ארץ-ישראל בפרותיה כמו שכתוב (דברים ח, ח): ארץ חטה ושעורה ונפן וכו', כי כל זה מורה על הארת הרצון שמאיר שם.

ועל-כן עתה מקשר יפה מה שאמרו: וזה פריה אפס כי עז העם, הינו שאמרו שהפרות טובים ונפלאים מאד שזוהו מורה על הארת הרצון, אפס כי עז העם וכו', שהמניעות חזקים יותר מהם. וזה היה עקר הפגם והכפירה הגדולה שלהם, שכפרו בהזק הרצון שיש לו כח לשבר על ידו כל המניעות, והם אמרו ההפך מזה ממש, כי אמרו אפס כי עז העם וכו' שהמניעות גדולים וחזקים מהרצון עד שאי אפשר לבוא לארץ-ישראל מעצם המניעות, כי אמרו שאין כח לשברם על-ידי הרצון מה שבאמת הוא להפך. ועל-כן היה הפגם שלהם גדול מאד ונרמו בכיה לדורות — חרבן בית ראשון ובית שני (סנהדרין קד:), כי כל קיום הבית-המקדש שהוא כלל עבודת וקדשת ישראל הוא על-ידי הרצון והחשק דקדשה, כי שם בבית-המקדש כל הריחות וכל הקרבנות שעולין לרצון, כמו שכתוב (ויקרא יט, ח): לרצונכם תזבחהו, וכן הרבה. וכתוב (במדבר כח, ח): אשה ריח ניחח לה. ועקר התקון היה על-ידי יהושע וכלב שהאמינו לדברי משה שיש כח בהרצון והחשק להתגבר על המניעות אף-על-פי שהמניעות משתפחים מאד מאד עד שנדמה שאי אפשר בשום אופן לשברם אף-על-פי-כן צריכין להתחזק ברצון וכו'. ועל-כן אמרו (שם יג, ל): עלה נעלה וירשנו אתה וכו' — אפלו אומר לנו עשו סלמות ועלו לשמים עלה נעלה (רש"י ע"פ סוטה לה.). כי אין שום מניעה בעולם, כי על-ידי תקף החשק והרצון יכולין לשבר ולדלג על הכל. (ליקוטי הלכות — הלכות ברכת הריח ה',

ורצון שכני סנה. (ושבטים שלא נתברכו בזה הרי כללם יעקב זה בזה שכל הברכות של כל אחד ואחד יחולו על כלם כמו שפרש רש"י שם (בראשית מט, כח). וכן הוא בברכת משה שהיתה מעין ברכתו של יעקב כמו שפרש רש"י שם (דברים שם, יג)). כי עקר הרצון החזק וההשתוקקות לה' יתברך זוכין בארץ-ישראל, כי שם מאיר ומתנוצץ אלקותו יתברך כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פתיבות קי:): הדר בארץ-ישראל דומה כמי שיש לו אלק וכו'. כי הארת הרצון הוא בחינת ריח טוב (כמבאר לעיל — אות ב), ועקר הריח הטוב והנפלא של התנוצצות אלקותו יתברך שעל-ידי זה משתוקקין וכוספין אליו ברצון חזק בלי שעור הוא רק בארץ-ישראל, שנקראת 'ארץ המורה' על שם ריח הטוב של הקמרת (רש"י בראשית כב, ב. בראשית רבה פנ"ה, ז). ועל-כן נכנסו ישראל לארץ-ישראל בתחלה דרך יריחו דיקא, שנקראת 'יריחו' על שם ריח הטוב כמו שאמרו רבותינו ז"ל (רש"י יחזקאל כז, יז). כי שם בארץ-ישראל עקר הריח הטוב בחינת לריח שמניף טובים שהוא בחינת התנוצצות אלקותו יתברך שאי אפשר לדבר בזה כלל, שעל-ידי זה עקר ההשתוקקות והרצון החזק.

וגם בחוץ-לארץ מה שזוכין לפעמים לאיזה התנוצצות אלקות שהוא בחינת ריח הטוב כמאן דארח ריחא, שעל-ידי זה נתעורר השתוקקות ורצון נפלא לה' יתברך — זה נמשך גם-כן מארץ-ישראל, כי כל קדשתנו מארץ-ישראל, כי ישראל על-ידי עבודתם ממשיכין קדשת ארץ-ישראל לחוץ-לארץ כידוע (ראה בלקוטי מוה"ר סימן סא). אבל עקר מקום הארת הרצון שהוא בחינת ריח הטוב של התנוצצות אלקותו יתברך, הוא בארץ-ישראל ששם הבית-המקדש וכליו והארוז עם הלוחות והברובים העומדים בבית קדש קדשים ששם עקר ההשתוקקות והרצון והאהבה והכסופין הנפלאים שבין ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שיר השירים ג, י): תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים. ומשם נמשך הארת הרצון לכל אחד ואחד כפי מה שממשיך על עצמו קדשת ארץ-ישראל, מכל שבן בשזוכה לבוא לארץ-ישראל ממש לשם שמים (לא בשביל פניות אחרות באשר נמצא עכשו בעוונותינו הרבים).

אבל המניעות רבים ועצומים מאד מלבוא לארץ-ישראל, אף על-ידי תקף הרצון והחשק יכולין להתגבר עליהם, בפרט כי הרצונות לארץ-ישראל חזקים ביותר, כי תקף בשרוצה לבוא לארץ-ישראל מאיר בו הארה מהארת הרצון שמאיר בארץ-ישראל (כמבאר מזה במקום אחר באריכות) ועל-ידי תקף הרצון והחשק הבא על-ידי המניעות

ארץ אוכלת יושביה

(במדבר יג, לב)

מה שה' יתברך משלם לאדם מידה כנגד מידה הוא חסד גדול מאת השם יתברך, כי על-ידי-זה הוא מבין החטא שפגם בו ולשוב בתשובה, ועיקר מה שמשלם השם יתברך מידה כנגד מידה הוא בארץ ישראל, כי שם מרקדקים לשלם לאיש כמעשהו, וזהו: ארץ אוכלת יושביה (במדבר י"ג, ל"ב) – אכלית ראשי-תיבות אתה תשלם לאיש כמעשהו (תהלים ס"ב). (קיצור לקוטי מוהר"ן, אות קפ"ז)

ויציאו דבת הארץ אשר תרו אותה

(במדבר יג, לב)

עקר חטא המרגלים היה שפגמו בארץ-ישראל והוציאו דבה על הארץ. ואיתא בכתבי האר"י ז"ל שגשמת המרגלים ודור המדבר היו גבוהים מבחינת ארץ-ישראל, כי היו מבחינת לאה וכו'. ובשביל זה לא היו יכולים לבוא לארץ-ישראל, עין שם. ולכאורה הדבר תמוה: כי מאחר שהיו גבוהים מארץ-ישראל ובשביל זה לא היו יכולים לכנס לשם. אם בן מה קול הרעש הזה שה' יתברך תרה עליהם כל כך על שפגמו בארץ-ישראל ונזר עליהם שלא יכנסו לשם וכו'?! מאחר שגשמתם גבה מארץ-ישראל ואינם יכולים לכנס לשם. אך עקר חטא המרגלים הוא מה שפגמו בבחינת הצדיק שיכול לקשר יחד כל העולמות וכל המדרגות עליונים ותחתונים וכו', שעל-ידי זה עקר התקון של כל העולמות שבשביל זה נברא העולם. וזאת הבחינה בתכלית השלמות והתקון אין זוכין כי אם בארץ-ישראל, כי שם בארץ-ישראל עומד ירושלים ובית-המקדש, כי שם בבית-המקדש היה בחינת עליונים למטה ותחתונים למעלה. כי שם בבית-המקדש הוא שער השמים, כמו שכתוב: וזה שער השמים, הינו ששם השער שעל ידו מתקשרין תחתונים בעליונים ארץ בשמים.

כי כתב רבנו ז"ל בסימן ע"ב שיש יצר הרע גדול בענין ההתקרבות לה' יתברך בחינת פן יחרסו אל ה' לעלות וכו', הינו שמתאנה רק להתקרב לה' יתברך ולעלות תמיד בעליה לבר בלי הפסק ואינו רוצה להוריד עצמו כלל למדרגות התחתונות לעבד את ה' בתמימות ולהגביה ולקרב כל המדרגות התחתונות לה' יתברך, כי נדמה לו שכבר הוא מקרב לה' יתברך. אבל באמת זה הוא פגם גדול, כי באמת אין שלמות לשום צדיק וגדול בשהוא למעלה לבר ולא למטה כלל, במבאר בהתורה ז' (לקוטי מוהר"ן ב', עיין שם) שעקר שלמות הצדיק שיהיה למעלה ולמטה וכו'.

וזה היה פגם המרגלים שפגמו בארץ-ישראל. כי המרגלים פגמו בזה מאד מאד עד שנפלו לגמרי רחמנא לצלן, שראו בעצמן שיש להם דעת גדול והם גבוהים מבחינת אמונה, כי אמונה היא מדרגה האחרונה והם כבר באו למדרגות הדעת שגבה יותר על-פן דברו סרה על ארץ-ישראל ולא ידעו ולא הבינו שעדין דעתם אינם כלום כפי מה שהיו זוכין אם היו מבטלים דעתם והיו מאמינים לדברי ה' יתברך ולדברי משה רבנו שקדשת ארץ-ישראל גבה מאד, כי מדת האמונה שזוכין בארץ-ישראל אף-על-פי שהיא מדרגה האחרונה, אף-על-פי-כן על ידה דיקא עולין על כל המדרגות כלן, כי אמונה היא בבחינת אכן מאסו הפנים היתה לראש פנה בידוע. וכמו שאמר רבנו ז"ל בשיחותיו הקדושות שדבר עמנו אחר התורה הנ"ל שאמר אז שאמונה היא מדרגה האחרונה אבל על ידה זוכין לעלות על הכל ולהגיע לבחינת רצון מפלג וכו' שעולה על הכל. וזהו בחינת ארץ-ישראל שהיו צריכין המרגלים לסלק שם דעתם ולקשר את עצמם לבחינת אמונה שהיא בחינת ארץ-ישראל ועל-ידי זה היו זוכים לדעת גבה מאד, אבל הם לא רצו לסלק דעתם ולא רצו להוריד עצמן לבחינת אמונה ועל-ידי זה נכנסו לכפירות ומאסו בארץ-ישראל ונרמו בכיה לדורות, כי על-ידי זה נחרב הבית-המקדש שגבה תלויים כל החטאים.

וזה שאמרו המרגלים: ושם ראינו את הנפילים ונחי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. הינו שהתלבש בהם קטרוג המלאכים שאמרו מה אנוש וכו' שמשם עקר היצר הרע. כי הנפילים הם בני שמחזאי ועזאל שהיו מקטרגים על בריאת האדם והפיל אותם ה' יתברך וקלקלו מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ומאלו המקטרגים נמשך פגם המרגלים שאינם רוצים להוריד עצמן לבחינת אמונה לקשר על-ידי זה כל העולמות יחד, שזהו בחינת ארץ-ישראל, כי נדמה להם שאין שיה' יתברך יקבל שעשועים מדרגות התחתונות וכו'. וזהו שאמרו: ושם ראינו את הנפילים, שנמשכו מהמקטרגים הנ"ל. וזהו ונחי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם, הינו שהתלבש בהם קטרוג הנ"ל עד שנפלו למבוכה שהקשו המלאכים מה אנוש כי תוכרנו וכו'. כי איך שיה' יתברך יקבל שעשועים מבחינה פחותה כזו וכו'. וזהו: ונחי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם, כי הא בהא תליא, שכמו שהיו בעיני הנפילים שלא נחשבו בעיניהם רק כחגבים בעלמא ולא האמינו שה' יתברך מקבל נחת מהם והקשו מה אנוש וכו'. כמו כן היו המרגלים בעיני עצמן, כי התלבש בהם הקטרוג הנ"ל ונחשבו בעיני עצמן כחגבים בעלמא ונפלו מהאמונה האמתית שה' יתברך מקבל תענוג

ושעשועים מבני אדם דיקא אפלו מהנמוכים ביותר. כי זה היה עקר הפגם של המרגלים שפגמו בארץ-ישראל ששם זוכין לבחינה זו בתכלית השלמות לזכות לתכלית האמונה עד שיזכה בכל פעם להוריד עצמו לכל המדרגות התחתונות ביותר ולהעלותם ולקשרם כלם לה' יתברך. והם פגמו בזה על-ידי שהתלבש בהם קטרוג המלאכים שאינם מאמינים בהשעשועים שמקבל ה' יתברך מבני אדם התחתונים ומחשבים אותם כחגבים בעלמא כמו שהם בעיני המלאכים המקטרגים שאמרו מה אנוש, שמהם היו אלו הנפילים כנ"ל. וזהו ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם:

נמצא, שעקר פגם המרגלים הוא שפגמו, בבחינת ההתקשרות שצריכין לקשר תחתונים ועליונים יחד שזה זוכין בארץ-ישראל דיקא וכנ"ל. וזה שמוכא שפגם המרגלים היה על-ידי גסות, כמו שכתוב בזהר שהיו כלם זכאים, אבל נטלו עיטא בישא, אמרי אי יעלון ישראל לארעא געבר מנן מלמהוי רישא וימני משה רישא אחרנין, דהא במדברא זכינן למהוי רישא, אבל בארעא לא נזכי וכי. הינו כי מוכן שם בהתורה הנ"ל בסופה שכל הבחינה הנ"ל, דהינו להאיר ולקשר עליונים ותחתונים זה זוכה הצדיק הגדול על-ידי גדל ענותנותו שזוכה לענוה של משה שאמר ונחנו "מ"ה". ועל-ידי זה זוכה לבחינת המקיפים הנ"ל שהם בחינת מ"ה רב טובך וכו'. ומגדל ענותנותו הוא מוריד את עצמו לכל המדרגות התחתונות ומעלה ומקשר כלם לה' יתברך וכו' כמו שהזכיר שם בסוף התורה כי משה היה ענו וענוה גדולה מכלם, עין שם. מוכן שם שהכל תלוי בענוה, כי באמת העקר היא הענוה שמשים עצמו כאין באלו אינו יודע כלל, כי מבטל את עצמו בתכלית הפסול ועל-ידי זה אינו עומד על דעתו כלל ומקשר כלם לה' יתברך. והמרגלים פגמו בזה שהיו יראים שלא יעבירו מהם הראשות שלהם, כי הבינו ששם בארץ-ישראל צריכין להשיג מחיז אחרים עד שיוכלו להעלות כל הנופלים לה' יתברך. והם ראו בעצמן שאי אפשר להם להגיע לזה כי אינם רוצים להוריד עצמן כל כך וכו' וכנ"ל, על-כן היו מתיראים שלא יעבירו מהם הראשות. ועל-ידי זה נטלו עיטא בישא ודברו סרה על ארץ-ישראל וגרמו מה שגרמו. ובאמת היו צריכין לבטל עצמן ולהפקיר הראשות שלהם. וגם אם היו מבטלין עצמן באמת והיו מסלקין דעתם והיו מתחזקין באמונה לבר, היו יכולים לזכות לקדשת ארץ-ישראל ולזכות אחר כך להעלות ולקשר הכל לה' יתברך גדולים וקטנים כנ"ל. ואז היו ראשים באמת יותר ויותר מבתחלה. ועל-ידי הפגם שלהם שפגמו בכל זה ולא רצו לבטל דעתם לגבי משה רבנו ולהמשיך על עצמן הענוה של משה וכו',

על-ידי זה אבדו הכל וגרמו מה שגרמו, כי ענוה ואמונה תלויים זה בזה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ד): כל המתנאה כאלו עובד עבודה זרה. נמצא, שנאות הוא בחינת כפירות ועבודה זרה. ולהפך ענוה היא בחינת אמונה שעל-ידי זה עקר ההתקשרות עלמא תתאה בעלמא עלאה שזה עקר השלמות שזוכין לזה בארץ-ישראל כנ"ל:

ועל-כן אחר הטא המרגלים כשנתרצה ה' יתברך למשה ואמר לו סלחתי בדברך כתוב שם סמוך מי: וימלא כבוד ה' את כל הארץ. וזה לשון המקרא שם: ויאמר ה' סלחתי בדברך ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ, הינו כנ"ל, כי עקר הטא המרגלים היה שלא רצו להאמין בקדשת ארץ-ישראל שעל-ידי זה יכולין לגלות אלקותו בכל העולם כלו ולקשר כלם לה' יתברך וכנ"ל. על-כן אמר ה' יתברך למשה אחר הטאם שהוא יגמר את שלו, כי אף-על-פי שעשו מה שעשו וגרמו מה שגרמו להחריב הבית-המקדש וכו', אף-על-פי-כן אדיר במרום ה' והוא גומר ויגמר הכל כרצונו. וימלא כבוד ה' את כל הארץ, כי סוף כל סוף יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו ויחזור ויבנה בית מקדשנו בגין עולם ואז יתגלה אלקותו לעין כל וכבודו יתברך יהיה מלא בכל הארץ בלה. וגם מאז ועד עתה ועד שיבוא משיח לא עזבנו אלקינו ושולח לנו צדיקים נוראים בכל פעם שמאירין בנו הדעת הקדוש שעל-ידי זה נתגלה כי מלא כל הארץ כבודו בחינת וימלא כבוד ה' את כל הארץ שזה תקון פגם המרגלים כנ"ל:

ועל-כן כלב שהיה בהפך מהמרגלים ולא היה חפץ להיות נסת אחריהם, על-כן הלך מהם ונשתטח על קברי אבות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי יהושע נמלט מהם בזכות וכח משה רבו שהיה משרת אותו באמת ולא מש מתוך אהלו, על-ידי זה זכה שברכו משה: יה יושיעך מעצת המרגלים, ועל-ידי זה נצול מהם כי הם פגמו באמונה כנ"ל. ועקר הפגם שלהם היה באמונת חכמים שלא האמינו במעלת ההתקרבות לצדיקים אמתיים שזה עקר קיום ישוב העולם, כי הצדיקים אמתיים בחינת משה ממשיכין הארת דעתם הקדוש לבניהם ותלמידיהם להודיע כי ה' הוא האלקים, שכל זה זוכין בשלמות על-ידי ארץ-ישראל כנ"ל. והמרגלים פגמו בכל זה כנ"ל. אבל יהושע שזכה להתקרב בשלמות למשה רבנו וזכה לקבל הארת דעתו הקדושה להאיר בנו לדורי דורות, כמו שאמרו: משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו' עד היום הזה, על-כן באמת נצול מעצת המרגלים בזכות משה רבו שברכו כנ"ל. וכלב ראה שלא ברכו משה והיה מתירא שלא יהיה נסת אחריהם חס ושלום, על-כן

הלך ונשתטח על קברי אבות שזהו גספן ההפך מעצת המרגלים שאינם מאמינים בכח הצדיקים שיכולין להשאיר דעתן הקדוש אפלו לאחר הסתלקותן לדורי דורות. אבל פלב רוח אחרת היתה עמו וימלא אחרי ה' כי האמין בגדל כח הצדיקים אפלו לאחר הסתלקותם. ועלפן הלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל עליהם שלא יהיה נלכד עמהם. ובוה הראה האמת שהוא שלא פרעתם הרעה. כי אדרבא, הצדיקים יש להם כח בחייהם ולאחר הסתלקותם להוציא את האדם מעונות כי דעתיהן הקדוש נשאר קים לעד ולעולמי עולמים. (הלכות נדרים - הלכה ד', אותיות יב-יח, כא, לג)

ארץ אכלת יושביה

(במדבר יג, לב)

בשמקרב להצדיק, אף שאינו מקבל ממנו כלל, הוא גספן טוב מאד, והאמונה לבדה, שמאמין בהצדיק, מועיל לעבודת השם יתברך. כי טבע האכילה - שהמזון נתהפך לגזון, כגון בשחתי אוכלת צומת, כגון עשבים, נתהפכין העשבים לחי, כשנכנסין בתוך מעיה. וכן מחי למדבר, כשהמדבר אוכל החי, נתהפך החי למדבר. ולכל מקום שנכנס לשם המזון שנתחלק להאיברים, נתהפך למהות האיבר ממש שנכנס לשם, כגון החלק מהמזון הנכנס להמת, נתהפך למח, והנכנס ללב, נתהפך ללב, וכן לשאר האיברים. וזהו: ארץ אכלת יושביה - כי ארץ היא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים לו): שכן ארץ ורעה אמונה. וזהו: אכלת יושביה - כי כשנכנס לארץ, שהיא בחינת אמונה, נאכל אצלה, הינו שנתהפך למהותה, הינו כשדבוק להצדיק ומאמין בו, שהוא בחינת ארץ, נאכל להצדיק ונתהפך למהות הצדיק ממש. וכן ארץ ישראל בעצמה יש לה גספן הכח הזה, ועלפן אמרו רבותינו ז"ל (כתובות קיא): כל היושב בארץ ישראל שרוי בלא עון, שנאמר: העם היושב בה נשוא עון; כי היא ארץ אוכלת יושביה, שהיושב שם נאכל אצלה ונתהפך למהותה הקדוש. ועלפן אפלו המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מבטח לו שהוא בן עולם הבא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שם. וזהו: שכן ארץ ורעה אמונה; הינו שאתה תהיה רועה ומזין את האמונה, הינו שתהיה נאכל להאמונה כג"ל, בחינת המזון שנתהפך לגזון. אך אף-על-פי-כן העקר תלוי ברצון: אם רצונו חזק מאד להתקרב להשם יתברך ולעבד אותו, רק שקשה לו לשבר תאוות גופו, אזי על-ידי התקרבות ואמונת הצדיקים הוא בחינת אכילה ונאכל להצדיק, הינו שנתהפך למהותו כג"ל; אך אם אין רצונו כלל לעבד את השם, לא יועיל לו שום

התקרבות לצדיקים, והוא בחינת מזון שאינו נתהפך לגזון. כגון: אם אוכל אכילה, שאין הטבע סובלת אותו, אזי אינו מתעכל ואינו מתהפך לגזון, רק הגוף מקיא אותו. כן הוא בחינה זו ממש, כי אינו נאכל כלל להצדיק, אף שמקרב אצלו, כי הצדיק אינו יכול לסבלו ומקיא אותו. והוא בחינת הכתוב בארץ ישראל (ויקרא יח): כאשר קאה את הגוי; דהינו שאינה יכולה לסבלו להיות נאכל אצלה שיתהפך למהותה, רק היא מקיאה אותו; השם יצילנו. (לקוטי מוהר"ן א' - סימן קכ"ט)

ארץ אכלת יושביה

(במדבר יג, לב)

ולך ה' חסד, כי אתה תשלם לאיש כמעשהו (תהלים סב). הינו שהוא חסד גדול מאת השם יתברך, שהוא משלם לאדם מדה כנגד מדה, שעל-ידי-זה הוא מבין לפשפש כמעשיו ולידע החטא שפגם בו ולשוב בתשובה. אך דע, שעקר מה שמשלם השם יתברך מדה כנגד מדה, הוא בארץ ישראל, כמה שכתוב (איוב כ): יגלו שמים עונו, וארץ מתקוממה לו. ארץ הינו בחינות ארץ ישראל, היא מתקוממה לו ושם נתגלה עונו, כי שם מדקדקין לשלם לאיש כמעשהו מדה כנגד מדה. וזה שכתוב על ארץ ישראל (במדבר יג): ארץ אכלת יושביה - ראשי-תבות: אתה תשלם לאיש כמעשהו, כג"ל. ועלפן היושבים שם בארץ ישראל יש להם על הרב יסורין, מחמת שממחרין שם לשלם לאיש כמעשהו. (לקוטי מוהר"ן א' - סימן קפ"ז)

ועד אנה לא יאמינו בי

(במדבר יד, יא)

וזה בחינת הטא המרגלים שנתן להם ה' יתברך מקום למעות על שרצו לחקר יותר מדאי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, אני אמרתי להם שהיא טובה והם לא רצו להאמין וכו', חידו שאני נותן להם מקום למעות וכו'. כי ארץ ישראל היא עקר בחינת אמונה, כמו שכתוב במקום אחר והם רצו לראות בעיניהם מיד איך באין לארץ ישראל. ולא רצו לסמוך על אמונה אף-על-פי שכתב ראו אותות ומופתים נוראים ונפלאים כאלה, אף-על-פי-כן אמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וכו'. כי רצו לראות ולהבין האמת מיד, עלפן נתן להם ה' יתברך מקום למעות ויגרמו בכיה לדורות עד היום שמתארך הגלות על-ידי זה. ועקר הגאולה תלויה בזה, כי כן דרך ה' יתברך שהוא עוסק ברחמיז לקרב את האדם בכמה דרכים, אך אף-על-פי-כן הוא מניח לו מקום להסתפק קצת בשביל נסיון

ובחירה. וכשמתחזק באמונה שלמה על-ידי שמסתכל על האמת על כל החסדים שעשה ה' יתברך והאיר בו מרחוק רמזים בכמה דרכים להודיעו היכן האמת בודאי יזכה לכל טוב אמתי ונצחי, אבל אם ירצה לבקש תואנות לפרש, נותן לו ה' יתברך מקום לטעות יותר ויותר וצריך אחר כך יגיעות גדולות ועצומות מאד ביותר קדם שיזכה אל האמת וכלי האי ואולי. עד שיכול לפטר מן העולם ולא יזכה אל האמת ויצטרך לסבל מה שיסבל ולהתנגלגל בכמה גלגולים עד שיבוא להתקרב אל האמת, שהיה בידו לזכות בו עתה על-ידי נסיון קל להשליך תאות הכבוד והנצחון ולהסתכל על האמת לאמתו:

וזה שהקפיד עליהם ה' יתברך ואמר למשה: עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל האתות אשר עשיתי בקרבן. הינו כנ"ל, כי הלא כבר התחלתי להאיר להם האמת על-ידי כל האתות אשר עשיתי בקרבם ועדין אינם מאמינים מחמת הקשיות שלהם שרוצים להבין ולראות הכל מיד. על-כן גזר עליהם אז הגלות והחרבן שנמשך עד הנה שיצטרכו להתנסות בכל דור ודור בענין זה שמי שיצאה להסתכל על האמת על-ידי כל מה שכבר התחיל ה' יתברך להאיר בו, יוכל להבין היכן האמת ויתחזק באמונה על כל מה שאינו יכול להבין ולהפך להפך. ובה תלויה עקר הגאולה, כי עקר הגאולה תלויה באמונה, כמו שכתוב: תבואי תשורי מראש אמונה. והבן היטב אם תרצה לחוס על חייך הנצחיים. (לקוטי הלכות ב', א' אות ט"ז)

סלח נא לעון העם הזה

(במדבר יד, יט)

כל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעל בקשיות ביום-הכפורים, דהינו בקשית סלח נא, בן יש לו חנכה, כי על-ידי סלח נא נעשה חנכה, כי משה רבנו בקש (במדבר יד): סלח נא לעון העם הזה, על הטא המרגלים, ועל-ידי הטא המרגלים גרמו חרבן בית-המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית כט), שהשם יתברך אמר להם: אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות; כי אותו הלילה, ליל תשעה באב היה, שבו נחרב בית-המקדש, ומשה רבנו בקש על זה סלח נא, כי בזה החטא והפגם תלויים כל העונות, כי על-ידי זה הפגם נחרב בית-המקדש. ובזמן שבית-המקדש היה קיים, היינו נקיים מעונות, כמו שכתוב (ישעיה א'): צדק ילין בה, ופרש רש"י, כי תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום, כי ישראל עם קדוש,

לפי גדל רוחניותם ודקותם אין יכולין לשא עליהם המשא של עון אפלו יום אחד, על-כן אנו צריכין את בית-המקדש, שיכפר עלינו בכל יום. ומעת אשר חרב בית-המקדשנו אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העונות, כי אין מי שיכפר בעדנו; ומשה רבנו, עליו השלום, שידע כל זאת, על-כן מסר נפשו על ישראל, ובקש: סלח נא לעון העם הזה וכו', כי ידע שבזה החטא תלוי חרבן הבית, שהוא כולל כל החטאים כנ"ל, וכשזכה לפעל בקשיתו, מזה נעשה בחינת חנכת-הבית, בחינת חנכה, הפך חרבן הבית. וכן כל אחד, כפי מה שזוכה לפעל בקשית סלח נא ביום-הכפורים, שעל-ידי זה נתתקן פגם חרבן הבית, כמו-כן נעשה בחינת חנכת-הבית, בחינת חנכה. נמצא, שחנכה נעשה על-ידי סלח נא, כנ"ל, ועל-כן רמז משה רבנו, עליו השלום, צרוף "חנוכה" בפסוק סלח נא, כי "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה" וכו' - הוא ראשי-תבות "חנוכה", כי חנכה נעשה על-ידי סלח נא וכו'. (לקוטי מוהר"ן ב' - סימן י"א)

ויאמר יי סלחתי כדברך

(במדבר יד, כ)

ויאמר יי סלחתי כדברך (במדבר יד) - ראשי-תבות פוסי. כדברך - דבר ראשי-תבות: דשנת בשמן ראשי. כי יש צדיקים אמתיים, שיש להם בתי כששזתין יין לפעמים, למחל עונות על-ידי זה, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עו), שזין יש לו שני בחינות: זכה - נעשה ראש, וכשנעשה ראש, שהוא בחינת מחין, על-ידי זה הוא יכול לכפר עונות, כמו שכתוב (משלי מז): ואיש חכם יכפרנה. וזהו: ויאמר ה' סלחתי כדברך, כי "דבר" הוא ראשי-תבות: דשנת בשמן ראשי כנ"ל, שהיא בחינת שלמות המחין (שהם בחינת שמות ל): שמן משחת קדש, בחינת (תהלים קלג): בשמן הטוב על הראש, כידוע). וזה: ויאמר ה' סלחתי כדברך, שהוא ראשי-תבות פוסי כנ"ל. וזהו: סלחתי כדברך, שהסליחה כד' ב'ר' דיקא, כפי בחינת דשנת בשמן ראשי שאתה זוכה, הינו כפי המחין שזוכה הצדיק האמת על-ידי שתית היין, כמו-כן זוכה לסליחות עונות, כי עקר הסליחה - על-ידי החכמה והמחין הקדושים שמקבל בבחינת: ואיש חכם יכפרנה כנ"ל. (לקוטי מוהר"ן א' - סימן קע"ז)

וימלא כבוד ה' את כל הארץ

(במדבר יד, כא)

ועל-כן הלא כלב ונשתטח על קברי אבות, כמו שכתוב ויבא עד חברון שהלא על קברי אבות שלא

לשמו יתברך ולכבודו באמת, ומבאר שם שהכבוד הוא בחינת מאזני צדק ואז נשקל במאזנים וכו' עין שם. הינו כנ"ל כמבאר בהתורה הנ"ל כי בודאי הוא בבחינת מאזני צדק כי יכול להסתלק קדם זמנו חס ושלוש על-ידי הכבוד כנ"ל וכשזוכה לקבלו פראוי יכול לזכות לחיות חדש ונפש חדשה על-ידי הכבוד כנ"ל שזהו בחינת ויהושע וכלב היו וכו'. (הלכות חובל בחברו ושמירת הנפש - הלכה ג, יא-יב)

והקריב על בן הבקר מנחה

(במדבר טו, ט)

וזה בחינת מה שנסקף פרשת מנחות נסקים לפרשת המרגלים (בפרשת בשלח). כי קרבן מנחה הוא בחינת הארת הרצון, כמו שכתוב (ויקרא ב, א): ונפש כי תקריב קרבן מנחה, וכמו שפרש רש"י (ע"פ מנחות קד): לא נאמר נפש אלא במנחה, מי דרבו להקריב מנחה, עני, מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו. 'נפש' זה בחינת רצון והשתוקקות חזק במסירת נפש. כי כל הקרבנות של בהמות ועופות שסומכין עליהם ושוחטין אותם וכו' זה בחינת זביחת היצר כמובא, אבל המנחה אין בה שחיטה, והיא בחינת קרבן עני, אין עני אלא מן הדעת (גדרים מא.), הינו מי שהוא עני במעשים טובים ואין בו דעת לזבח את יצרו לנמרי ואף-על-פי-כן הוא רוצה להקריב קרבן לה' נתנה לו התורה עצה שיקריב את נפשו הינו רצונו, שזהו בחינת קרבן מנחה שנאמר בה נפש שהיא קרבן עני שאין בה שום שחיטה ואף-על-פי-כן היא יקרה מאד בעיני ה' יתברך מאחר שרצונו חזק כל כך לה' יתברך עד שגם הוא בעניויות הגדולה אינו מונע את עצמו מלהקריב קרבן לה', דהינו בחינת קרבן מנחה שהוא בחינת נפש בחינת רצון.

ועל-כן נסקפה פרשת מנחות לפרשת מרגלים, כי בחינת מנחות הם תקון המרגלים שפגמו ברצון (ואמרו שהמניעות לבא לארץ ישראל גדולים כל כך עד שאי אפשר לשברם בשום רצון בעולם). כי על-ידי קרבן מנחה ממשיכין הארת הרצון כנ"ל שעל-ידי זה סוף כל סוף יתתקן הכל ונשוב לארצנו בקרוב, אמן בן יהי רצון. (לקוטי הלכות - הלכות ברכת הריח ה, אות ה')

ראשית עריסתכם חלה תרימו תרומה

(במדבר טו, ב)

בגלותנו הארץ שעובר עלינו מה שעובר בכלליות ובפרטיות צרות מצרות שונות אשר כמעט אפס תקנה חסד ושלוש. על בן אין לנו עתה שום חיות כי אם התקנה והתחלת והרצון החזק אליו יתברך

יהיה נסת בעצת המרגלים. כי המרגלים פגמו בארץ-ישראל ששם עקר כבוד ה' כי עקר השראת שכינתו וכבודו יתברך הוא בארץ-ישראל ששם מקום הבית-המקדש ששם שורה כבוד ה'. ומחמת שפגמו בכבוד ה' על-ידי זה גרמו שמתו הם וכל דור המדבר על-ידי הכבוד דיקא (כמובא בלקוטי מוהר"ן א' - סימן ס"ז, שהכבוד הוא שורש הנפשות, והנפש מסתלקת לתוך הכבוד שהוא שורשה). וזה שכתוב שם בפרשת המרגלים בענין הגזרה שגזר עליהם ה' יתברך שימותו כלם במדבר נאמר שם (במדבר יד) וימלא כבוד ה' את כל הארץ כי כל האנשים הראים את כבדי וכו' אם יראו את הארץ וכו'. ונדחק שם רש"י בפרוש וכבודי ימלא וכו' עין שם ועל-פי הנ"ל מבאר היטב וימלא כבוד ה' כי כל האנשים הראים את כבדי וכו' אם יראו. כי יסתלקו וימותו על-ידי הכבוד דיקא שימלא את כל הארץ כי מחמת שפגמו בהכבוד על-בן גרמו שיסתלקו קדם זמנם על-ידי הכבוד דיקא כי הכבוד יאספם. ועל-בן כלב שרצה להיות נצול מעצת המרגלים שלא יפגם בכבוד ארץ-ישראל שהוא כבוד ה' כנ"ל על-בן הלך על קברי אבות והתפלל שם ועל-ידי זה זכה להכלל בכבוד ה' בקדשה גדולה שעקר כבוד דיקא כבוד ה' הוא על קברי הצדיקים בבחינת כבוד ה' יאספם ועל-ידי זה נצול מפגם הכבוד שהוא פגם ארץ-ישראל ששם עקר כבוד ה' כנ"ל:

וזה שכתוב (שם): ויהושע וכלב היו מן האנשים וכו' ופרש רש"י ומה תלמוד לומר חיו וכו' אלא מלמד שנמלו חלקם בארץ וקמו תחתיהם לחיים. נמצא שפרוש חיו שנתוסף להם חיים על-ידי זה. כי המרגלים ואותן ששמעו להם מתו ונסתלקו על-ידי הכבוד שפגמו בו על-ידי שפגמו בכבוד ארץ-ישראל ששם עקר הכבוד דיקא של ה' יתברך וישראל כי הכבוד אספם כנ"ל. אבל יהושע וכלב שעמדו בנסיון ולא פגמו בהכבוד אדרבא מלאו אחרי ה' והשלימו את הכבוד מאד כי צעקו אז וספרו גדל השבח של ארץ-ישראל כמו שכתוב (שם יג) ויהם כלב וכו' עלה נעלה וכו' על-בן וכו' על-ידי הכבוד מהפך אל הפך לזובה. כי וכו' על-ידי הכבוד דיקא לקבל חיות חדש בחינת ויהושע בן נון וכלב וכו' חיו. חיו דיקא. כי נתוסף להם חיות חדש שהיא בחינת נפש חדשה שזכו על-ידי הכבוד שהשלימו אותו כי הנפש היא החיות כמו שכתוב נפש חיה וכו'. כי הכבוד הוא בחינת מתקלא בחינת מאזני צדק כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סימן קלא) שבשעה שבא כבוד להאדם צריך להזהר ולהשמר מאד שלא יפגם בו שלא ימלנו ולא ישתמש בו בשביל עצמו חס ושלוש רק להתזיר כל הכבוד לה' יתברך לבלי להשתמש עם הכבוד כי אם

שהוא בחינת הארת הרצון. בבחינת מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפין. כי אף על פי שגדמה כבר להספרא אחרא שפעלה הרבה ובטלה אותנו מפמה קדשות בכלליות ובפרטיות על ידי חרבן בית המקדש ועל הגלות וכו'. אף על פי כן לא הועילה כלום כי עדין החפץ והרצון והכסופין שלנו חזקים ותקיפים מאד אליו ותברך. ומאחר שהרצון דקדשה חזק מאד אז בודאי לא יועילו, עם כל ההסתות והפתויים והבלבולים והמניעות, כי כלם יתבטלו מחמת תקף הרצון. וזה בחינת מצות חלה שתקנו רבותינו ז"ל גם בחוץ לארץ בכדי שלא תתבטל תורת חלה. כי עקר הארת הרצון דקדשה זוכין לקבל בשעת האכילה (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' – סימן ז'). ועל ידי מצות חלה נתתקנת האכילה שיזכו לקבל על ידה הארת הרצון. ועל כן נקראת חלה מלשון תוחלת וקווי שהוא בחינת רצון ונעגועים ורק זה נשאר לנו בגלותינו הארץ. ועל כן חלה אין לה שעור מדאורייתא. כי הארת הרצון הוא בבחינת אין שעור. ועל כן על ידי זה דיקא יכולין להתחזק תמיד ולכבש כל המלחמות מצוה שצריכין להם בזה העולם עם היצר הרע וחילותיו, והם מתגברים מאד מכל צד ורוצים להפיל את האדם גם מהרצון דקדשה. ועל כן צריכין להתחזק בזה מאד ולבלי להתיאש את עצמו בשום אופן ולהיות איש חיל ולהתגבר על כל פנים ברצונות טובים דקדשה שעל ידי זה עקר התגברות המלחמה, כי זה נשאר קיים לעולם יהיה איך שיהיה כי הוא דבר שאין לו שעור. וכל אחד כפי מה שהוא יוכל להתחזק בזה תמיד בכל מה שעובר עליו כי יהיה איך שיהיה אף על פי כן רצונו חזק מאד אליו ותברך (לקוטי הלכות – הלכות פדיון בכור ה', אות כ"ז כ"ו ל' ל"ב. ועיין הלכות חלה הלכה ד', אות ד' ה' מבואר גם כן עניין חלה באופן זה רק בשינוי קצ"ת לפי אוצר היראה – רצון וכסופין, אות כ"ב)

ראשית ערסתכם חלה תרימו

תרומה כתרומת גרן

(במדבר טו, כ)

מחמת שעקר פזור הניצוצות בין הקלפות היה על ידי חטא אכילת עין הדעת טוב ורע, על כן רב הניצוצות נפלו ביותר לדברים של מאכל, ועל כן צריכין יגיעות גדולות קדם שמבררין המאכל מפסלת בגשמינות ורוחניות. ועל כן יש כמה מלאכות בפת וכן יש כמה מצות בפת, כי הלחם הוא עקר המאכל המשביע ועקר הברור הוא על ידי אמונה בידוע, וצריכין להיות חזק באמונה מאד, עד שיזכה להארת הרצון בשעת האכילה, שישתוקק ויכסף להשם ותברך ברצון מפלג וכו' עד אין סוף,

כי עקר האכילה והשביעה הוא מהרצון העליון, בבחינת "ומשביע לכל חי רצון", ומשם עקר התענוג והטעם של כל דבר מאכל. וצריך כל אחד שיתגבר בשעת אכילתו שיעלה הכל לשרשו, שיזכה על ידי האכילה דיקא להארת הרצון, שזה עקר שלמות הברור והעליה של כל הניצוצות הקדושים שבמאכל, כשעולין לרצון העליון שהוא שרשם העליון בידוע. וזה יכול כל אדם לזכות על ידי כח הצדיק האמת שמאיר בו הארת בן ותלמיד, שעל ידי זה מאירין גם בכל המקומות הנמוכים והנפולים, שידעו כי עדין השם עמם, כי מלא כל הארץ כבודו, בחינת "הקיצו ורגנו שכני עפר", ועל ידי זה נתעוררין ועולין כל הניצוצות שבמאכל גם כן לשרשן בשלמות (כמבאר בפנים). וסמוך לגמר הלחם צריכין לתן חלה מן העסה כל זה בכדי להמשיך הדעת של כלליות בן ותלמיד, שמשם עקר שלמות האמונה הקדושה לידע כי ה' הוא האלקים, שעל ידי זה עקר ברור המאכלים עד שעולין אל בחינת הרצון, עד שזוכין להארת הרצון בשעת האכילה דיקא.

וזה שנסמך פרשת חלה לפרשת מרגלים בסדר שלח לך כי המרגלים פגמו בארץ ישראל, כי הם עברו בארץ ישראל בעת שהיתה כבושה בגולה עדין תחת יד השבעה עממין וכשבאו לשם היה להם פחדים והיו מנחמים שם בקטנות ושפלות בבחינת גלות כמו שכתוב ונהי בעינינו כחנבים וכו'. אבל היו צריכין לחזק את עצמם להאמין בה' ובמשה עבדו שבכחו הגדול יכבש לפניהם הכל ויחזר הכל לה' ותברך ולישראל כמו שהיה אחר כך באמת אבל הם כפרו בזה. ועל כן נגזר עליהם בכיה לדורות שצריכין ישראל להתמהמה בגלות כל כך ועל ידי שנמצאים גם עתה צדיקים שמחזקין אותנו להאמין בה' ותברך שיכבש לפנינו הכל והכל תעלה לה' ותברך בבחינת ונשאר גם הוא לאלקינו, ועל ידי זה אנו מתקנין חטא המרגלים שפגמו בזה ועל ידי זה יבוא משיח צדקנו ויגאלנו מהרה וישוב הכל לה' ותברך.

וזה בחינת פרשת מנחת נסכים שנסמך לפרשת מרגלים מיד ואחר כך תכף פרשת חלה כי מנחות מביאין מקמח ששם עקר הברור שזהו בחינת חלה. ועל כן נסמך לפרשת מרגלים שפגמו בכל זה, כי על ידי מנחות וחלה שהם תקון הלחם שעל ידי זה זוכין להארת הרצון וכו' על ידי זה נתתקן פגם המרגלים כי על ידי זה נזכה לצאת מהגלות ויתבררו ויעלו כל הניצוצות ויתקנים מהרה ונשאר גם הוא לאלקינו וכו' במהרה בזמינו אמן. (הלכות חלה – הלכה ד', אות ג' לפי אוצר היראה – אכילה, אות כפ"ו; עיין גם הלכות חלה ד', אות י')

ולא תתורו

(במדבר טו, לט)

יש מנגי' ארץ, שמשברין תאותן בכל עת ביגיעות ויסורים ומרירות גדול, ובכל פעם שומפים עליהם הרהורים ורעיונים רעים, שהם הרהורי משגל, שמתגברים ביותר על כשרי הדור הרוצים להתקרב אל האמת, כי כל הגדול מחברו, יצרו גדול ממנו, והם משברים תאותם וממשיכין כל דעתם ומחשבתם לתוך מימי התורה והדעת דקדשה, עד שעל-ידי-זה מבחינת החתים בשרו' וכו' לבחינת פתוחי חותם קדש לה', והם ממשיכין בחינת תפלין-מחין, וזוכין לתקן המחין, וגם הצמצום של המחין, שלא יצא המחין חוץ לגבול, שזהו עקר התקון, כי על-ידי שתופסין את המח' והמחשבה שלא יצא לחוץ להרהר חס ושלום, ומכניסין אותו לתוך מחשבות קדושות של דעת התורה, על-ידי-זה זוכין לתקן הדעת, שגם בקדשה יהיה צמצום קדוש להדעת, שלא ישוטט במה שאין לו רשות, בחינת במפלא ממו' אל תדרש וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות סימני דגים ה', אות א' לפי אוצר היראה - מחשבות והרהורים, אות ט')

ולא תתורו

(במדבר טו, לט)

היצר הרע והספרא אחרא נקראים נגבים, כי הם אורבים על האדם בכל עת כמו נגבים ממש, והולכים עם האדם בכמה מיני רמאות והטעאות ונכלים וערמומיות כמו נגבים ממש, כמו שכתוב: "ישב במארב חצרים במסתרים וכו'", וכתוב: "יארב במסתר וכו' יארב לחטף עני וכו'". ועקר הגנבה שלו הוא בענין המחשבות שבאדם, ששם עקר התחלת שליטת היצר הרע, חס ושלום, אם אין נזהרין ונשמרין ממנו היטב, כי עקר היצרין הם המחשבות שבאדם, כמוכא במקום אחר. והיצר הרע, שהם המחשבות רעות, אורבין על האדם בכל עת ורנע כמו נגבים ממש כדי שיתאחזו במחשבתו, ולהביאו לידי הרהורים ותאוות רעות, חס ושלום, כאשר יודע כל אחד בנפשו, כי עקר היצר הרע הוא על תאות גאוף, כמוכא בזהר הקדוש: עקרא דיצרא בישא על עריין וכו', וזאת התאוה עקרה תלויה במחשבה. ומי ששומר את מחשבתו היטב שלא יתחיל לחשב בענין זה כלל ולא יבוא לידי הרהור, בודאי הוא נצול מתאוה זאת. אך עקר כל הרהורים והתגברות זאת התאוה נמשך מחמת שאין שומרים מחשבתם כראוי. וזה מחמת שהיצר הרע אורב במחשבתו תמיד, כמו נגב ממש, וחותר את עצמו תחת מחצות המחין, שהם מחצות פרוסות בפני תאוה זאת, והוא בנכליו אורב וחותר את עצמו תחתם, ומטה

מחשבת האדם מעט מעט בגנבה וערמה גדולה, עד שפתאם בא לידי הרהורים ותאוות. כי בודאי כל אחד מישראל הוא חפץ מאד להנצל מהרהורים אלו, אך היצר הרע חותר עליו בגנבה גדולה ונגב את מחשבתו שתצא לחוץ לחשב מחשבות זרות, עד שעל-ידי-זה הוא תופסו במכירתו חס ושלום. על-כן צריך האדם לשמר את עצמו מאד מאד בשמירה יתרה בכל עת, באופן שלא יתחיל להוציא מחשבתו אל החוץ, חס ושלום, כי באמת המחשבה ביד האדם. (לקוטי הלכות - הלכות גניבה ד', אות ב'; ועיין ברית וכו' אות פ' לפי אוצר היראה - מחשבות והרהורים, אות י"ח)

ולא תתורו אחרי לבבכם

ואחרי עיניכם

(במדבר טו, לט)

עקר אור העינים הוא נמשך מהצדיק שהוא עקר האור המאיר בכל העולמות, וממנו מקבלין העינים וכל בעלי אור להאיר וכמוכא במקום אחר, ועל כן נקראים הצדיקים עיני העדה כי הם עקר אור העינים. אך מחמת גדל כח הבחירה יוכל האדם להשתמש במאור עיניו להיפך חס ושלום להסתכל על גשמייות העולם הזה והכליו, שהם עקר המניעה מלהסתכל ולראות את אור הצדיק והתורה הקדושה. ועל זה הזהיר הכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. ונאמר עיניך לנכח ביטו, כי עקר אור העינים והדעת לא נתן באדם כי אם שיראה ויסתכל בעיניו ובדעתו להשם יתברך ולהצדיקים ובהתורה ומצוות, שבאמת רק מהם נמשך עקר אור העינים והדעת שלו כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות כלאי בגדים ד', אות ד' לפי אוצר היראה - צדיק, אות קנ"ג)

וזכרתם את כל מצוות ה'

(במדבר טו, לט)

ציצת הם בבחינת המאמר סתום של בראשית שכולל כל המאמרות שהם כלליות כל התורה, וזה בחינת וזכרתם את כל מצוות ה' הנאמר בציצת. ועל כן הם מארבע רוחות, כי על ידם זוכין לחפש אחר כבודו יתברך בכל צד שפונה, בבחינת איה מקום כבודו שהיא בחינת המאמר סתום הנ"ל, ועל-כן הם שמירה מהקלפות ומתקנין הרהור הלב, כי זה עקר תקון הרהור הלב, שבכל מקום שנופל לשם אפלו למקומות הרחוקים מאד, אף על פי כן אל יתיאש את עצמו ויחפש וידרש שם אחר כבודו יתברך, בבחינת איה מקום כבודו. וגם על-ידי ציצת מתקנין בחינת גנה. (הלכות ציצית - הלכה ב' לפי אוצר היראה - ציצית, אות ד')

ולא תתורו אחרי לבבכם

ואחרי עיניכם

(במדבר טו, לט)

כלל כל התורה הוא בשביל לכלל באחד, לכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה שהוא בלוי אחד בלוי טוב, כי זה עקר התכלית שבשביל זה נברא האדם כדי לכלל כל העולמות באחד על-ידי קיום התורה והמצוות בעולם הזה שהם אחדותו בידוע. ובשביל זה כל התורה פלה הוא בחינת עינים, כמו שכתוב: "מצות ה' ברה מאירת עינים". כי על-ידי התורה ממשיכין עיני השגחתו עלינו שעל-ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, בבחינת בלוי אחד בלוי טוב. וזה שכתוב: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". כי עקר פנים כל העברות הוא שפוגם בעיני ה', בבכובל, כמו שכתוב: "והרע בעיניך עשיתי" (תהלים נא). וכתוב (בראשית פ' פ' וי' וי"ב): "רע בעיני ה'", הינו שעל-ידי העברה שהוא רע בעיני ה', על-ידי זה בבכובל מסלק עיני השגחתו ממנו ועל-ידי זה נפרד אחר הבריאה מקדם הבריאה ונתרחק מבחינת בלוי אחד, שזהו עקר הפגם והפרוד שעושה על-ידי העברה בחינת ונרנן מפריד אלוף, כי מפריד אחר הבריאה מקדם הבריאה על-ידי פגם העברה, שהוא פגם העינים, כי עקר כלליות באחד, אחר הבריאה בקדם הבריאה הוא על-ידי בחינת העינים, הינו עיני ההשגחה בנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל: "אחרי לבבכם", זהו מינות. "ואחרי עיניכם", זהו נאוף, כי נאוף שהוא פגם העינים הוא מינות ממש, כי על-ידי פגם העינים מפריד הבריאה מאחד, שזהו בחינת מינות ועבודה-זרה, רחמנא לצלן. (הלכות שלוחין ג')

וראיתם אותם

(במדבר טו, לט)

התורה הקדושה היא בחינת טנת"א [טעמים, נקודות, תנין, אותיות], תלת ג'ונין דעינא וכת עין, כי כל מצוות התורה הם בחינת תקון העינים, כי עקר השבירה היתה באור העינים (כמוכא בעין חיים). ועל-כן עקר התקון על-ידי התורה שהיא בחינת תלת ג'ונין דעינא וכת עין, כי זה ידוע שכל מצוות התורה הם לתקן ולהעלות הניצוצות שנפלו בשבירת פלים על-ידי אור העינים.

ועל-כן שבת הוא שקול כנגד כל התורה בלה, כי 'שבת' הוא: ש"ן, בת. ש"ן, תלת ג'ונין דעינא, בת עין. ועל-כן הוא בחינת כלליות התורה. גם ציצית שקול כנגד כל התורה, כי גם ציצית הוא בחינת עינים בחינת (שיר השירים ב): מציץ מן החרבים, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן ז). ועל-כן נאמר בציצית (במדבר טו): וראיתם אתו וכו' ולא תתורו

וכו' ואחרי עיניכם וכו', כי ציצית הוא תקון העינים שזהו בחינת כלליות התורה בנ"ל. וזה שנסמכה פ' פ' ציצית לפ' פ' מקושש, כמו שפרש רש"י שם.

וזה שנסמך מחלקת קרח לפ' פ' ציצית, ואמרו רבותינו ז"ל (תנחומא קרח) כי קרח הלבישן מליתות שכלן תכלת, ועל-ידי זה חלק על משה עין שם. כי עקר אחיות מחלקת קרח שהוא מחלקת דסמרא אחרא, שהוא בחינת היכלי התמורות, הוא על-ידי פגם ציצית, דהינו פגם העינים, כי מפגם העינים משם נאחזות מחלקת דסמרא אחרא שהוא בחינת היכלי התמורות שבאים משבירת פלים שהיה על-ידי פגם אור העינים. ועל-כן קרח פגם תחלה בציצית, שהוא תקון השבירה, תקון המחלקת. ועל-ידי זה היה לו כח לעורר מחלקת דסמרא אחרא שהוא בחינת מחלקת קרח. (הלכות בשר שנתעלם מן העין - הלכה ג', ג')

ולא תתורו אחרי לבבכם

ואחרי עיניכם

(במדבר טו, לט)

יוסף, בחינת הצדיק האמת, עולה על העין, כי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא לנמרי ואין לו שום הסתכלות בזה העולם אפלו כהרף עין, ועל-כן נקרא 'עולה עין', כי הוא עולה על העין ומושל עליו. כי מי שיש לו הסתכלות בזה העולם כפי הסתכלותו בן הוא תחת העין, כי העין מושל עליו מאחר שנמשך אחר עיניו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ט) על כמה ש'הלך אחר עיניו, שזהו בחינת (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, שלא תהיה העין רואה והלב חומד שולטין עליו, רק הוא יתגבר עלי העין והלב ויעלה עליהם וימשל בהם, בבחינת 'עולי עין'. שלא יהיה לו שום הסתכלות בזה העולם, שזהו בחינת יוסף שנקרא 'עולי עין', ועל-כן הוא מבטל כל החרפות והבושות שהם כלל התאוות והסמרא אחרא בבחינת (בראשית ל) אסף אלקים את חרפתו. (הלכות נטילת ידים שחרית - הלכה ד', אות ז')

וראיתם אתם וזכרתם

את כל מצות ה'

(במדבר טו, לט)

כל אחד מישראל בפנימיות נפשו הוא משתוקק ובושר מאד מאד לה' יתברך מחמת שבפנימיות הוא מסתכל בכל עת אל התכלית שהוא אור האין סוף שמשם שרשו, ורוצה להדבק ולהכלל שם. אך מחמת שבחינה זאת הוא תמיד בבחינת והחיות רצוא ושוב, וכשהוא בבחינת ושוב אין הפלים של

וכו", וכן: "ולא תתורו אחרי לבבכם וכו'", וכמו שמבאר באמת בגמרא המעשה של זה שבאו הציצית ומפחו לו על פניו, ועל-ידי-זה נצול מזנות; וכן בתפלין בתיב: "למען תהיה תורת ה' בפיך וכו'", וכן לכל מצוה ועבדא טובה יש לה סגולה מיוחדת שיכולין לזכות על-ידיה לאיזה מעלה ומדרגה. ואף-על-פי-כן אם רואה האדם שקנים מצוה זאת ולא זכה לזה הענין והמעלה הזאת אל יפל לב האדם מזה כלל, כי בודאי כל דברי התורה וכל דברי רבותינו ו"ל אמת ויציב, ואסור להרהר אחריהם כלל, אך אין אנו מבינים דרכי השם, כי מאד עמקו מחשבותיו, ומי יודע דרכיו יתברך? ואולי השם יתברך העלה העבדא והמצוה שלו לצורך תקון גבוה ונפלא עוד יותר? וכעין שאמרו רבותינו ו"ל בענין שלוח הקן וכבוד אב: הרי שאמר לו אביו וכו', היכן אריכת ימיו של זה וכו', אלא לעולם שפלו ארף. ועוד יש בזה כמה וכמה בחינות שנגעלמו מבני-אדם ואי אפשר להבינם בשלמות, והכל בשביל הבחירה. ויהיה אף שיהיה, על-כל-פנים זה הטוב שעושה לעת-עתה בודאי אינו נאכד לעולם, כי לית רעותא טבא דאתאביד. (לקוטי הלכות – הלכות סימני בהמה וחייה ד', אות מ"ט. ועיין עוד מזה התחזקות, אות נ"ה, לפי אוצר היראה – מצוות ומעשים טובים, אות ו')

למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי

(במדבר טו, מ)

וזהו בחינת יציאת מצרים שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (פסחים פ"י מ"ה): בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים וכו'. כי רבים נשקעים בגלות נפשם ותאותם על-ידי זהמת הנחש שנאחז בהם שהם העצות שאינן טובות של החולקים על האמת. וכל זה זוכין על-ידי מצות ציצית (כמובא בלקוטי מוהר"ן א' – סימן ז', עיין שם), ועל-כך באמת בתיב בציצית (במדבר טו, מ): "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו'", כי על-ידי ציצית זוכין לקבל התר"ג עטין דאורייתא שמהם נמשכין כל העצות קדושות של צדיקי אמת. וזהו בחינת יציאת מצרים, ואיתא שמצרים הוא אותיות 'מצר ים', שהיו כל המחין בגלות ובמצר, כי 'מצר' הוא אותיות 'צמר' כידוע, כמובא בכונות על פסוק מן המצר וכו', הינו שעל-ידי ציצית של צמר זוכין לצאת מגלות מצרים ומעצות רעות וזוכין לעצות קדושות, שהיא בחינת קבלת התורה בשבועות. (הלכות פסח – הלכה ז', אות כ"ו)

המחין, שהם בחינת הלבושין, יכולים לקבל אור הזריחה משם ועל-כך אין לו כמה לקרר הצמאון שלו, ואז על-פי רב נשכח ממנו לגמרי. ועל-כך היצר הרע וחילותיו מתגרין בישראל ביותר מחמת שרואין שרוצה לברח בכל פעם אל התכלית, בפרט בהתלמידי חכמים הכשרים החפצים ומשתוקקים ביותר אל התכלית שבהם מתגרה ביותר, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ספ"ה נב), הינו מחמת בחינה הנ"ל, כי יש בענין זה של בחינת בטול והסתכלות אל התכלית כמה וכמה אלפים ורבי רבבות בחינות ומדרגות בין כל אדם ואדם. ואפלו באדם אחד בעצמו יש כמה שנויים בין כל זמן ועת.

ועל-כך ציצית הוא מצוה ראשונה בבקר, שתכף בבקר בהקיצו משנתו שהוא בחינת בטול אל התכלית, תכף צריכין להתלבש בציצית להמשיך אור הציצית, לתקן בחינת המלבושים שהם בחינת הכלים כדי שיוכל לקבל אור הזריחה של הרשימו מן הבטול. וזה בחינת (במדבר טו): וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' וכו', כי אור הציצית בשרשם נמשך מבחינת הסתכלות אל התכלית שמשם שרש כל התורה... וזה בחינת תכלית שבציצית, כי תכלית בחינת התכלית, כמבאר (בסימן יח). ועל זה נאמר: "וראיתם אתו", שעקרו נאמר על התכלית, הינו שצריכין לראות ולהסתכל מאד על התכלית שהוא בחינת התכלית כי תכלית דומה לים וכו' עד כפא הכבוד (מנחות מג): ששם שורה כבודו יתברך, בחינת אור האין סוף, שהוא בחינת התכלית. וזהו (שם): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". דהינו שלא יסתכל מן הצד על הבלי עולם הזה, רק יבון ראיתו והסתכלותו אל התכלית לבד, שהוא בחינת תכלית כנ"ל. ועל-ידי זה ממשיכין אור מהתכלית לתקן בחינת המלבושים, שהם הכלים, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו כנ"ל שמשם כל התורה כנ"ל. וזה: "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" כי כל המצות, שהם כלל התורה, נמשכין מאור הרשימו הנ"ל. (הלכות נטילת ידים שחרית – הלכה ד', אות ח')

למען תזכרו

(במדבר טו, מ)

מבאר בספרים סגולות כמה מצות, שמצוה זאת מסגלת לבוא על-ידיה למעלה הזאת ולענין זה, ומצוה האחרת מסגלת לזכות על-ידיה למעלה אחרת, וכעין שמצינו במצות ציצית מבאר להדיא בתורת משה: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי

שבת

שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש הלקוטי הלכות
במחיר הקרן
125 ש"ח לסט (5 כרכים)
פרטים והזמנה : 054-8429006 (מאיר)